

LECTIO DIVINA – Povolanie apoštola Matúša Mt 9, 9-13 (pápežské motto Svätého Otca Františka)

Katechéza s prvkami Lectio divina na pápežské motto Svätého Otca Františka: „Miserando atque eligendo.“ Obsahom motto je evanjeliový príbeh povolania sv. Matúša. slovami: „Ježiš vidiac vyberača daní zadíval sa na neho pohľadom lásky a povolal ho povediac mu: Pod' za mnou.“ (Porov. Mt 9,9)

Ked' odtiaľ Ježiš odišiel, videl na mýtnici sedieť človeka menom Matúša a povedal mu: „Pod' za mnou!“ On vstal a išiel za ním.

Ked' potom Ježiš sedel v dome za stolom, prišli mnohí mýtnici a hriešnici a stolovali s ním a s jeho učeníkmi. Ked' to videli farizeji, hovorili jeho učeníkom: „Prečo váš učiteľ jedáva s mýtnikmi a hriešnikmi?“ On to začul a povedal: „Lekára nepotrebujú zdraví, ale chorí. Choďte a naučte sa, čo to znamená: Milosrdenstvo chcem, a nie obeť. Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov.“

Taliansky autor baroka Michelangelo Merisi da Caravaggia, je autorom obrazu k uvedenej evanjeliovej udalosti a má názov Povolanie svätého Matúša. Obraz je namaľovaný v kostole sv. Ľudovíta IX. v Ríme. Je zaujímavé, že v tomto kostole sú ešte ďalšie dva obrazy od autora a vyjadrujú ďalšie udalosti zo života evanjelistu Matúša.

Čo vieme o Matúšovi z evanjelia?

Matúš bol Žid, ktorého ustanovili Rimania, aby bol v danom regióne vyberačom daní. Vyberal dane od občanov práve tak, ako aj od obchodníkov, ktorí prechádzali cez mesto. U vyberačov daní sa predpokladalo, že budú vyberať dane podľa predpisu, ale mnohí z nich vyberali viac, a tým sa veľmi obohacovali. Vyberačov daní Židia nenávideli pre ich povest' podvodníkov a tiež preto, že podporovali Rím.

Dejiskom príbehu je Matúšova colnica. Miestnosť však podľa ponurej atmosféry pripomína skôr krčmu v jednej zo zastrčených rímskych ulíc, kde sa postavy sediace okolo stola oddávajú konzumu a hazardným hram.

Postavy na Caravaggiovom obraze sú oblečené do dobových odevov 16. storočia, teda zachycujú vtedajšiu súčasnú kultúru. Matúš (tretí zľava), muž s bohatou bradou, je podľa dôležitosti úradu ktorý zastával, bohato oblečený. Na hlave má klobúk, na ktorom mu výrazne svieti minca. V úžase pozerá na prichádzajúcich dvoch mužov. Jeden z týchto mužov je Ježiš a druhý je Peter. Zdá sa, že Ježiš niečo povedal, pretože Matúš reaguje na slová a ukazuje na seba. Jeho pohľad je prekvapivý, akoby sa pýtal: „Naozaj ja, Pane?“ Kristova výzva sa týka naozaj jeho. V prítomí miestnosti, kde cez jediné, akoby zamurované okno nedopadá svetlo, sa objaví Kristus a prstom, nápadne pripomínajúcim vztýčený ukazovák Adama na Michelangelovej freske na strope Sixtínskej kaplnky, ukazuje na Matúša. Vyjadrenie uvedenej udalosti je na obraze veľmi dynamické. Z výrazu a gest postáv je nám jasné, že uvedená situácia je jedinečná, prekvapivá a dôležitá.

Stojí za to, aby sme si všimli i hru svetla a tieňov, ktorá bola tak Caravaggia ako aj iných umelcov tohto obdobia obľúbeným výrazovým prvkom. Priestor v miestnosti je málo osvetlený. Chce nám povedať, že spôsob života, ktorý je znázornený je temný – niet v ňom svetlo a radosť. Ak je radosť, tak iba chvíľková. Z jednej strany však preniká lúč svetla, ktorý osvetľuje všetky tváre. Lúč svetla prichádza od Krista. Matúš, ktorý bol považovaný za hriešnika, preniká svetlo a preniká ho zároveň výzva Krista: „Pod' za mnou!“ A čo sme počuli v evanjeliu? On vstal a išiel.

Kristova výzva zachránila Matúša pred temnotou. Svetlo Kristovej lásky v ňom vyvolalo obrat. Matúš je povolaný z tmy do svetla. A Ježiš neprišiel povolávať tých, ktorí si myslia, že sú vo svetle, ale tých, ktorí bez Ježišovej pomoci nedokážu zmeniť svoj život. To sú tí, ktorí prijímajú Ježišovo milosrdenstvo a sú ochotní zanechať časné a hriešne pred večným a svätým.

Keď Ježiš povolal Matúša za svojho učeníka, on išiel a nasledoval ho. Zanechal i výhodné a výnosné zamestnanie. Keď Boh volá nás, rozhodnutie je pre nás náročné a často nie je ani radikálne. Každý nový deň stojíme pred rozhodnutím nasledovať Krista, čo znamená usilovať sa žiť tak, aby náš život prechádzal z tmy do svetla, z lakomstva do štedrosti, z menej hodnotného využívania času do vyššej kvality nášho života, ktorý nám uštedruje. Jedná vec je mať taký úmysel a každý deň to uskutočňovať prostredníctvom modlitby, služby, obety... Inou vecou je zaujať postoj v situáciách, ktoré sme si neplánovali a ktoré prináša život. Tie väčšinou viac svedčia o tom, kto je pre nás Kristus. Iba ak nájdeme niečo hodnotnejšie ako je to, čo máme, sme ochotní zanechať staré a nasledovať Krista. My nie sme schopní obmedziť časté pozeranie televízie alebo zanechať zlú partiu kamarátov pokiaľ nedokážeme zmysluplnejšie využívať čas a kráčať neustále z tmy do svetla.

Keď Ježiš navštívil Matúša, riskoval poškodenie svoju dobrej povesti. Matúš podvádzal ľudí, ale Ježiš ho našiel, oslovil a zmenil. My sa tiež nebojme priblížiť k ľuďom, ktorí majú odlišný životný štýl (napr. sú ďaleko od kresťanského spôsobu života hoci sú pokrstení...), pretože Božia zvesť môže zmeniť každého.

Farizeji a zákonníci sa neustále pokúšali nachytať Ježiša a teraz sa domnievali, že jeho priateľstvo s ľuďmi najnižšej spoločenskej triedy s pochybnou povestou poskytuje na to vhodnú príležitosť. Viac sa starali o to, aby pôsobili dojemom svätosti než o pomoc ľuďom, o kritiku než povzbudenie, o slušnosť navonok ako o praktickú pomoc. Ale Pán Ježiš sa zaujíma o všetkých ľuďoch vrátane hriešnych a utrápených. Kresťanský život nie je nejaká „populárna súťaž.“ Nasledovať Ježišov príklad znamená spolupracovať s Božou milosťou a

podeliť sa s dobrou správou nielen s dobrými, talentovanými a populárnymi, ale aj s chudobnými, osamelými a s ľuďmi na okraji spoločnosti. Na to myslel Ježiš aj v úryvku, ktorý sme si prečítali: „Lekára nepotrebujú zdraví, ale chorí.“

Vždy sa nájdú ľudia, ktorých Ježiš natoľko osloví, premôže a uchváti, že „pre nebeské kráľovstvo“ (Mt 19,12) odovzdajú Bohu úplne všetko – dokonca aj také dary, ako je vlastný majetok, vlastná vôľa, manželská láska a pod. Takýto život podľa evanjeliových rád – chudoby, čistoty a poslušnosti ukazuje všetkým kresťanom, že svet sám osebe ešte nie je všetko. Až stretnutie s Ježišom „z tváre do tváre“ zaistí človeku skutočné šťastie. (Ako hovorí sv. Augustín: : „Nespokojné je moje srdce, kým nespočinie v tebe Bože.“). Evanjeliové rady vyjadrujú živú plnosť lásky, ktorá je stále nespokojná, že nedáva ešte viac. Pobádajú nás k duchovnej ochote. Evanjeliové rady ukazujú priamejšie cesty a vhodnejšie prostriedky pri nasledovaní Krista. Je potrebné ich zachovávať v súlade s povolaním každého jedného z nás.

Chudoba: Flp 2,6; 2Kor 8,9

Čistota: Mt 5,8

Poslušnosť: Lk 22,42; Flp 2,8

Modlitba

Flp 2,6-11.

Spracoval: Marián Majzel

Použitá literatúra:

Sväté písmo, SZ a NZ, SSV, KKC, Biblia s aplikáciami pre život,

YOUCAT – katechizmus Katolíckej cirkvi pre mladých, www.sk.wikipedia.org

Príloha:

Pápežské motto:

Motto pápeža Františka „Miserande atque eligando“ je citátom z homílie sv. Bédu Ctihodného, kňaza, v ktorej komentuje evanjeliový príbeh povolania sv. Matúša: Keď Ježiš videl vyberača daní, zadíval sa na neho pohľadom lásky a povolal ho slovami: Pod' za mnou. Latinské slová „miserando atque eligando“ znamenajú „zmiľoval sa nad ním a vyvolil si ho“. Ich obsahom je Božie milosrdenstvo, jeho veľkosť, dôležitosť a dôvera.

Spomínaná homília sa ako chválospev dostala do Liturgie hodín na sviatok sv. Matúša, ktorý má osobitný význam v živote pápeža Františka. Na tento sviatok v roku 1953 vtedy 17-ročný Jorge Bergoglio veľmi zvláštnym spôsobom zakúsil milujúcu prítomnosť Boha vo svojom živote. Následne po svätej spovedi pocítil jeho dotyk v srdci a vnímal milosrdného Boha, ktorý ho nežným a láskyplným pohľadom volal k zasvätenému životu podľa príkladu svätého Ignáca z Loyoly.

